

Asia: VN/2160/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kysymykset lausunnon antajille

Millaisia huomioita teillä on oppivelvollisuuslakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Nuorten työpajatoiminnassa olevien nuorten lukumäärä voisi kasvaa nykyiseen nähden. Joka tapauksessa vaikutuksia rajaisi se, että kunnan on kahden kuukauden kuluessa ohjaus- ja valvontavastuun alkamisesta osoitettava oppivelvolliselle opiskelupaikka. On myös odotettavissa, että vähemmistö vailla opiskelupaikkaa olevista oppivelvollisista ohjautuu nuorten työpajatoimintaan. Etenkin eronneeksi katsottaville opiskelijoille koulutuksen järjestäjän olisi pitänyt kokeilla erilaisten oppimisympäristöjen mahdollisuutta jo ennen eronneeksi katsomista.

Tämän lisäksi oppivelvollisuuslain 4 ja 5 §:ssä säädettäisiin siitä, että nuorten työpajatoiminta olisi eräissä tilanteissa erillinen oppivelvollisuuden suorittamistapa. Kyse olisi nuorisolaissa tarkoitetusta työpajatoiminnasta, johon myönnetään valtionavustusta nuorisolain 21 § nojalla.

Tätä ei saa poistaa, mutta toivotaan tarkennusta: Työpajatoimintaan osallistumisen mahdollisuus jatkossakin keskeytyksen aikana.

Kannatetaan: Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuun jatkuminen 2 kk:n työpajajakson aikana.

Oppivelvollisuuslain 7 §:n 1 momentin 3 kohta, jonka mukaan oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi vähintään kuukauden kestävän tilapäisen ulkomailla oleskelun ajaksi, jos oppivelvollinen osallistuu oppivelvollisuuden suorittamista vastaavaan koulutukseen ulkomailla tai hänen muutoin voidaan katsoa suorittavan oppivelvollisuutta ulkomailla oleskelun aikana. Lainkohtaa on tarvetta täsmentää, sillä se ei ole selkeä, vaan jättää soveltajalle tulkinnanvaraa.

Nykyisen oppivelvollisuuslain 5 §:n 1 momentin mukaan oppivelvollinen, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavat opinnot, mutta jolta puuttuu perusopetuksen jälkeisen koulutuksen suorittamiseksi riittävä suomen tai ruotsin kielen taito, voi suorittaa oppivelvollisuutta osallistumalla aikuisten perusopetukseen. Käytännössä tulkinnanvaraiseksi on osoittautunut oppivelvollisuuslain 5 §:n 1 momentin tarkoittamien opiskelijoiden asema, erityisesti niiden aineopintojen maksuttomuus, joiden tavoitteena on suomen tai ruotsin kielen taidon parantaminen. Opinnot ovat maksuttomia siihen saakka, kunnes opiskelijalla on riittävät edellytykset kielitaidon osalta, suomen tai ruotsin kielen osalta, hakeutua tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen. Näiltä osin tulee täydentää perusopetuslain 46 §:ää.

Ehdotetaan, että opiskelupaikan osoittaminen voidaan jatkossa tehdä myös aikuisten perusopetukseen ja aikuisten perusopetuksella on tämän myötä velvollisuus ottaa oppivelvollinen aikuisten perusopetukseen.

Millaisia huomioita teillä on tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettuun lakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Kannatetaan seuraavia muutoksia:

TUVA-koulutukseen valittaisiin ensisijaisesti oppivelvollisia (monessa paikassa toteutuu jo nyt).

TUVA-koulutuksessa on mahdollistettava kaikkien koulutuksen osien suorittaminen.

Kannanotto oppimisen tukeen TUVA-koulutuksessa:

Oppimisen tuesta TUVA-koulutuksessa on säädettävä jatkossa myös laissa.

Millaisia huomioita teillä on perusopetuslakiin, ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja lukiolakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Marjamaa Aila
Mikkelin kaupunki, sivistystoimi - Perusopetus